05/07/2020

Η απόδοση της εκκλησιαστικής περιουσίας μείζον πρόβλημα στα Δυτικά Βαλκάνια – Τι συμβαίνει σε Βοσνία, Μαυροβούνιο και Αλβανία

/ Επικαιρότητα

Ένα από τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ορθόδοξη Εκκλησία στην περιοχή των Βαλκανίων είναι το ζήτημα της απόδοσης της εκκλησιαστικής περιουσίας, ιδιαίτερα μετά από την κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων στις αρχές της δεκαετίας του 1990.

Του Νικόλαου Ζαΐμη

Τις προηγούμενες ημέρες το εν λόγω ζήτημα βρέθηκε στο επίκεντρο της συνάντησης του Σεβ. Μητροπολίτου Δαμπροβοσνίας κ. Χρυσοστόμου με τον με τον Σερβοβόσνιο ηγέτη Μίλοραντ Ντόντικ, μέλος της τριμερούς προεδρίας της

Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, τέθηκε το θέμα επιστροφής της περιουσίας της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στο Σεράγεβο.

Στις δηλώσεις του ο κ. Ντόντικ αναφέρθηκε στις λεπτομέρειες των διαδικασιών. Αναφερόμενος στις ενέργειες του Μητροπολίτη για το συγκεκριμένο ζήτημα τόνισε πως εργάζεται επιμελώς και αυτό δίνει την αισιοδοξία πως σύντομα το περιουσιακό καθεστώς που ανήκει στην Εκκλησία θα της αποδοθεί. Ο Σερβοβόσνιος ηγέτης υπενθύμισε ότι η τεράστια περιουσία της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας κατασχέθηκε στο Σεράγεβο και ότι έως τώρα δεν υπήρξε καμία πρόθεση ή κίνηση για επιστροφή της, όπως έγινε με άλλες θρησκευτικές κοινότητες.

Στο Μαυροβούνιο

Την ίδια ώρα που στο Σαράγεβο οι συζητήσεις για το περιουσιακό καθεστώς βρίσκονται σε καλό επίπεδο στο Μαυροβούνιο η Ορθόδοξη Εκκλησία συνεχίζει τον αγώνα της ενάντια στο νόμο για τις θρησκευτικές ελευθερίες. Ο συγκεκριμένος νόμος ψηφίστηκε από το κοινοβούλιο της χώρας τον Δεκέμβριο του 2019 και σύμφωνα με τις διατάξεις του μεγάλο μέρος της ακίνητης ιδιοκτησίας της Σερβικής Ορθοδόξου Εκκλησίας στο Μαυροβούνιο (π.χ. ναοί, Ιερές Μονές) τίθενται υπό κρατικό έλεγχο.

Σε όλα αυτά τόσο το Επισκοπικό Συμβούλιο του Μαυροβουνίου, όσο οι πολίτες της

χώρας αντιδρούν δυναμικά με ειρηνικές πορείες, ενώ είναι αρκετές οι περιπτώσεις που κληρικοί συνελήφθησαν καθώς στοχοποιήθηκαν από τις αρχές ως υπαίτιοι της παραβίασης των περιοριστικών μέτρων που έχουν επιβληθεί στη χώρα για την πανδημία του κορωνοϊου.

Αντιδράσεις για το ζήτημα που έχει προκύψει στο Μαυροβούνιο υπήρξαν και από τη διεθνή κοινή γνώμη με αρκετές χώρες, όπως οι ΗΠΑ, η Ρωσία και η Μεγάλη Βρετανία, να εκφράζουν τη γνώμη πως στο Μαυροβούνιο οι Εκκλησία διώκεται καθώς καταπατώνται βασικές θρησκευτικές ελευθερίες οι οποίες παραβιάζουν το διεθνές δίκαιο.

Στην Αλβανία

Η Ορθόδοξη Αυτοκέφαλη Εκκλησία της Αλβανίας αποτελεί ακόμη μια περίπτωση κατά την οποία η κυβέρνηση της χώρας δεν έχει αποδώσει μεγάλο μέρος της περιουσίας που της ανήκει.

Μάλιστα, στην πρόσφατη ετήσια έκθεση για τις θρησκευτικές ελευθερίες που δημοσίευσε το υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ αναφέρθηκε στην κατάσταση που επικρατεί στο θρησκευτικό καθεστώς στην Αλβανία. Η Έκθεση αναφέρεται σε πολλά σημεία στις διαδικασίες που γίνονται σχετικά με την επιστροφή των περιουσιακών στοιχείων των θρησκευτικών κοινοτήτων που είχαν δημευθεί κατά την περίοδο του κομουνιστικού διωγμού. Με σαφήνεια φέρνει στο φως την

αδιαφορία των κρατικών φορέων και την αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Σε ότι αφορά στην Ορθόδοξη Εκκλησία στο ζήτημα αυτό για άλλη μια φορά συμπεριλαμβάνει το γεγονός ότι υπάρχουν ειδικές δυσκολίες στα κτίσματα που φέρουν και το χαρακτήρα του μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς όπου η πολιτεία εμμένει στη θέση ότι τις ανήκουν. Επί το πλείστον αναφέρει ότι στην Εκκλησία δεν έχουν ακόμη αποδοθεί κειμήλια όπως εικόνες, λείψανα, ιερά σκεύη και αρχειακό υλικό που είχε βιαίως δημευθεί και παρακρατείται σε μουσεία και κρατικές συλλογές.

Μείζον πρόβλημα και η Τουρκική επιρροή

Η τουρκική επιρροή στην βαλκανική χερσόνησο έχει ενισχυθεί σημαντικά, ενώ έντονες είναι οι πιέσεις που ασκούνται πλέον στο χριστιανικό πληθυσμό πολλών χωρών της περιοχής. Στο πλαίσιο αυτό, αν και με ευρύτερο συμβολισμό, εντάσσεται και η ενισχυμένη ρητορική που αναπτύσσεται στην γείτονα χώρα περί μετατροπής της Αγίας Σοφιάς σε τζαμί.

Την ίδια ώρα πολύ δύσκολη είναι η κατάσταση και στο Κοσσυφοπέδιο, όπου η χριστιανική μειοψηφία εξακολουθεί να δέχεται διακρίσεις. Μάλιστα, πρόσφατα προβλήθηκε ένα ντοκιμαντέρ στο Top Channel στο οποίο ο Αλβανός Μαρίν Μέμα υποστηρίζει τα μοναστήρια και οι εκκλησιές του Κοσσυφοπεδίου δεν είναι σερβικά, αλλά τα είχαν καταλάβει οι Σέρβοι από τους Ιλλυριούς. Ο τίτλος του ντοκιμαντέρ είναι η «Σερβική απάτη με τις εκκλησιές στο Κοσσυφοπέδιο.

Ο επικεφαλής του γραφείου της σερβικής κυβέρνησης για το Κοσσυφοπέδιο Μάρκο Τζούριτς είπε ότι η Σερβία δεν πρόκειται να εγκαταλείψει ποτέ τα ιερά της στο Κοσσυφοπέδιο. «Είναι σαφές ότι η Σερβία δεν θα εγκαταλείψει ποτέ και σε καμία περίπτωση τους αγίους της στο Κοσσυφοπέδιο και τα Μετόχια, και πιστεύουμε ότι ακόμη και ο αλβανικός λαός, που είναι περήφανος για την πλούσια ιστορία και παράδοση, δεν χρειάζεται να καταχραστεί την ιστορία και την παράδοση άλλων λαών», δήλωσε ο Τζούριτς.